

Luitenant De Boer beïnvloedde 't leven van Kees Visscher

NvN
21-5-95

Ooit wrikte Kees Visscher schroomvallig een schoen tussen de deur van de journalistiek. Stevig schoeisel; dat wel. Een soldatenkistje. Zijn diensttijd zat er zo goed als op en Kees wilde graag aan de slag bij het Nieuwsblad van het Noorden. 't Kon de krant de kop niet kosten, hij wilde best voor niks. Een ijzersterk wapen. Uitgevers zijn er gevoelig voor en gaan er zonder mankeren de loopgraven mee in. Maar 't leger besliste anders. "Wat doet Kees daar?" informeerde luitenant De Boer streng. Kees had net z'n sollicitatiebrief gereed. Getypt tijdens één van z'n laatste nachtdiensten op het vliegveld Leeuwarden.

"Journalist worden....?! Journalist....? Jij hebt toch een mooie baan als analist bij WA Scholten. Een hele degelijke onderneming. Journalistiek is niks voor jou. Ik zie die mannetjes wel eens lopen. In hun vodderige regenjassen. Dat is jouw soort niet!" De brief belandde in de prullebak en Kees ging braaf terug naar het laboratorium.

Grunnegers... leer me ze kennen

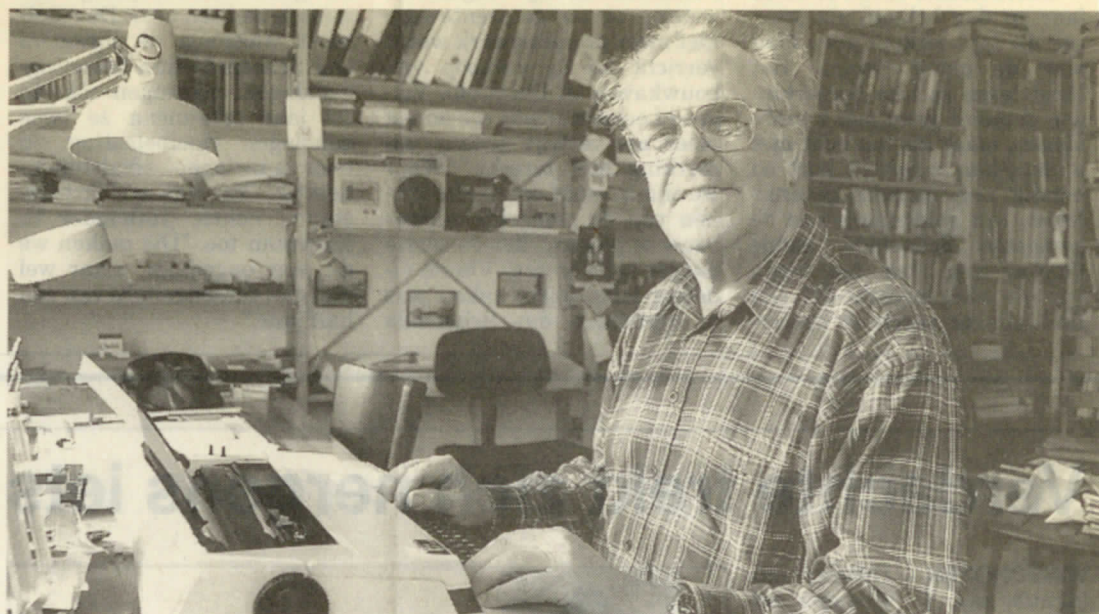
door Jan J. Ritzema

"Ja," zegt hij een slordige veertig jaar later, "als toen die brief zijn bestemming had gekregen, was mijn leven wellicht totaal anders verlopen. Niet dat ik mijn werk bij WA Scholten met tegenzin deed, maar mijn hart lag toch ergens anders. Maar hoe ging dat in die tijd. Mijn vader was een eenvoudige man. Hij werkte op de 'brandewijnfabriek' in Hoogezand. Eens in de week moest hij met een stapel formulieren naar het belastingkantoor en zag hij door het loket al die ambtenaren zitten. In hun hemdsmouwen en dan droomde hij dat zijn zoon daar ook eens tussen zou kunnen zitten. Tussen al die meneren in. Op een kantoor wilde ik niet. Zo kwam ik op het laboratorium terecht. Dat leek me wel interessant. Ik heb bij Scholten, later Avebe, veertig jaren vol gemaakt. Op mijn zeventenvijftigste ben ik in de vut gegaan. Dat was in zeventenachtig. De laatste vijfentwintig jaar werkte ik als hoofd salespromotion. Hoofd technische

publiciteit. Op de afdeling werd een man gezocht die over een vaardige pen beschikte en bovendien verstand van de artikelen had. Nou dat werd ik dus. Ik stelde technische folders samen, organiseerde congressen en schreef artikelen over onze producten in vakbladen. All over the world."

Na eindeloze reeksen cursussen op zijn vakgebied besloot Kees Visscher ook eens een opleiding te volgen die hij 'echt leuk' vond. "Ik begon aan een studie Korte Verhalen," duikt hij terug in het verleden. "Daar lag mijn hart. Na tien lessen had in het idee - en dat klinkt misschien arrogant maar zo bedoel ik het niet - dat ik er nog weinig kon leren. Ik kreeg een verhaal terug met de aantekening van mijn leraar: u moet dit maar eens opsturen, ik denk dat dit verhaal publicabel is. Ik had nog nooit van het woord gehoord. Het verhaal zond ik op naar Avenue. Dat had nog achterin een literaire rubriek. Onder redactie van Renate Rubin-

■ Kees Visscher voelt zich in het Gronings beter thuis.

© Bert Woltjes

stein. Acht maanden later - op een zaterdagmorgen, we lagen nog in bed - klinkt er in de hal een doffe plof. Avenue; in die jaren een enorme pil van een blad. Met mijn verhaal erin. Mijn eerste verhaal. Het gaf me een geweldig geluksgevoel. Nu ongeveer twintig jaar geleden. Ik kreeg er achthonderd gulden voor. Ik wist niet wat ik zag." Meerdere verhalen van de Veendammer schrijver werden in Avenue gepubliceerd. En ook andere bladen ontdekten hem. Bij de KRO las Kees Visscher voor uit eigen werk.

"Op een gegeven ogenblik," herinnert de schrijver zich, "heb ik - min of meer in een gekke bui - geprobeerd een epistel van mij in het Gronings te vertalen. Op de HBS had ik al eens op het gedicht Lenore van Gottfried August Burger een parodie gemaakt. Een vreselijk langdradige ballade uit de negentiende eeuw. Ik had nooit 't idee, dat je in het Gronings op een serieuze manier kon schrijven. Dat je er mooie dingen in kon doen. Voor mij was Gronings de taal van de

voordrachtjes en grapjes. Het bundeltje van J. Legger bijvoorbeeld. Bruiloften en partijen. Het eerste verhaal dat ik uit het Nederlands in het Gronings vertaalde kostte me meer inspanning dan ik verwacht had. Maar 't lukte. Het verscheen in de allerlaatste uitgave van het maandblad Groningen. 't Ging subiet over de kop. Misschien wel door mijn bijdrage, hahahahaha."

Visscher wierp zich vol overgave op de streektaal. Tot groot ongenoegen van z'n zoon Jos, redacteur bij de DGP-bladen. "Je bent hartstikke gek," herhaalt pa Kees de woorden van z'n oudste zoon, "dat je voor zo'n klein taalgebied gaat schrijven". 't Argument vond een gesloten deur. En was absoluut kansloos, nadat Visscher senior met z'n 'Appels in 't paark' - een bundel uit '85 - de Literaire Prijs van de Stichting Het Grunneger Bouk kreeg. "Toen was ik helemaal verkocht." Openhartig bekend de auteur: "Het was misschien ook wel een beetje het gevoel: in het Nederlands zal ik altijd

een kleine kikker in een grote vijver blijven. Maar in het Gronings voel ik me beter thuis. Ik heb ook een beetje een geïdealiseerde voorstelling van de Grunneger wereld: de schrijvers met mekoar gezellig om de tafel tou en mekoar verhalen en gedichten veurlezen. Dat is natuurlijk niet zo; dat is alleen maar een illusie."

Z'n dankwoord tijdens de uitreiking van de Literaire Prijs loodste Kees Visscher de radio-wereld binnen. "Na afloop kwam Wim Ramakers, het toenmalige hoofd van Radio Noord, naar mij toe en vroeg of ik in staat was een soortgelijk verhaaltje wekelijks voor de radio te houden. Een beetje lichtvoetig en humoristisch." Ontelbare aanvragen om voor te komen lezen uit eigen werk waren het gevolg. Van plattelandsvrouwen tot de rotary. Kees Visscher vindt het nog steeds 'schitterend'. "Vooral dat gevoel van dankbaarheid na afloop. Als je in het donker in je auto weer naar huis rijdt en je al die mensen een mooie avond hebt bezorgd."